

PAS

Niet zeuren, maar doorlopen

CASUS

DIAGNOSE

Een 83-jarige man met forse holvoeten (pes cavus), hielbeen in calcaneovarustand en klauw- en hamertenen beiderzijds met een lichte hallux valgus. De klachten doen zich aan de linkervoet iets meer voor dan aan de rechervoet.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Clïënt is een enorm beweeglijke, actieve man, die niets liever doet dan wandelen. Zo wandelt hij ook van zijn woonplaats naar het schoenensprekkuur in het Wilhelminaziekenhuis in Assen: zestien kilometer heen en zestien kilometer terug. Dagelijks wandelt hij gemiddeld twintig tot vijfentwintig kilometer. Directe aanleiding voor de verwijzing door de huisarts is dat cliënt niet meer in gewone confectieschoenen past en deze ook al enkele jaren niet meer draagt. Klauw- en hamertenen drukken namelijk tegen het bovenleer van de schoenen aan; de knokkels van de tenen staan omhoog gericht. Dit doet pijn en cliënt liep daardoor recent ook een infectie op aan zijn linker voorvoet (aan de hallux). De pijn en het risico op nog meer infecties bestrijdt hij door regelmatig Biotex-baden te nemen.

De laatste tijd loopt cliënt alleen nog op sandalen. Deze laten de tenen vrij, zodat er geen druk optreedt aan de bovenzijde van de voorvoeten. Lange wandelingen maken is met sandalen echter niet eenvoudig. Bovendien zijn de voeten, zeker

© FOTO: ROB NELISSE

>>> 2

COSMOS

Cosmos is een schoenconcept tussen orthopedisch maatschoeisel en de semi-orthopedische schoen. Cosmos maakt gebruik van een drietal standaard leesten (beschikbaar in diverse breedte- en lengtematen) die aangepast kunnen worden met verscheidene standaard siliconenmodules. Gecombineerd met communicatie via internet levert dit een orthopedisch schoentechisch product met een ongekend korte levertijd en een prijs-kwaliteitverhouding die een aantal zorgverzekeraars nu al heeft doen besluiten

om Cosmos-schoenen te vergoeden. Cosmos staat voor 'customized orthopaedic shoes made on stock-lasts. De productietijd bedraagt vijftien dagen gerekend vanaf de ontvangst van de digitale order. Een voorbeeld. Semi-orthopedisch schoeisel geeft net te weinig ruimte voor een hallux valgus en dus is orthopedisch maatschoeisel geïndiceerd. Met Cosmos heeft de maatnemer een standaard folieschoen waarin hij ziet waar extra ruimte nodig is. Door een siliconenmodule aan te brengen op de standaardleest is snel

en doeltreffend een schoen te maken die de klant de gevraagde ruimte en comfort biedt. Vervolgens wordt de leest weer ontdaan van de siliconenmodule en kan worden hergebruikt voor een volgende klant.

Gebruik van het Cosmos-concept is beperkt tot laag schoeisel. Meer informatie over dit innovatieve PAS-concept vindt u op: www.chooseyourshoes.nl. Dat biedt ook de weg waarlangs maatnemers hun bestellingen plaatsen en volgen.

Niet zeuren, maar doorlopen

Behandelend arts
Luc Vos, revalidatiearts,
Wilhelminaziekenhuis Assen

Behandelend schoentechnicus
Bert Rengers, OIM Orthopedie

in de wintermaanden, onvoldoende beschermd tegen de kou. Cliënt droeg nooit eerder orthopedische schoenen.

COMPLICATIES

Verdere complicaties zijn er niet. Cliënt is kerngezond, goed aanspreekbaar en weet helder en duidelijk zijn wensen en behoeften te verwoorden.

THERAPIE

Semi-orthopedisch schoeisel voldoet niet. De druk van de tenen tegen het bovenleer van de schoenen wordt daarvoor niet weggenomen. Laag orthopedisch schoeisel is daarom geïndiceerd.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

De schoentechnicus besluit de voetstand volledig te accepteren. Dat kan ook, omdat cliënt verder geen problemen ervaart aan zijn voeten. Bovendien betekent een

voetcorrectie bij een man van deze leeftijd dat je het looppatroon gaat veranderen. Het is echter zeer de vraag of cliënt nog in staat is zich een ander looppatroon eigen te maken. Indien dat niet zo is, is de kans groot dat hij de schoenen niet zal dragen of dat hij minder mobiel zal zijn. Beide is ongewenst.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

De schoentechnicus kiest voor een voetbed dat de vorm van de voeten volgt. Tevens maakt hij extra ruimte boven de tenenpartij, zodat de tenen vrij komen te liggen in de schoen (teenbox). Een ruime instap is eveneens gewenst. Cliënt moet immers ondanks zijn holvoeten van begin af aan zijn schoenen makkelijk kunnen aantrekken. De mediale welving wordt slechts licht ondersteund. Ook daarin volgt de schoentechnicus de voetlijn en corrigeert hij niets.

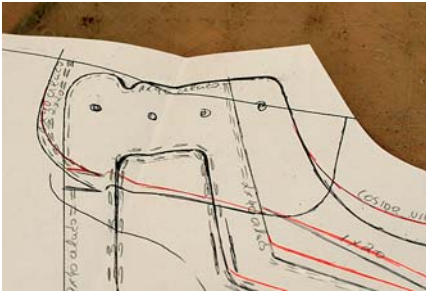
OBSERVATIE LUC VOS:

“Je hebt altijd mensen die te lang blijven doorlopen met hun klachten. Cliënt behoort duidelijk tot deze categorie. Niet zeuren, maar doorgaan, dat is zijn devies. Hij had al veel eerder naar de huisarts moeten gaan, maar is net zolang blijven doorlopen tot het niet langer ging.”

“Ik zie dat vaker, zeker bij oudere mensen op het platteland. Die zijn niet gewend om snel naar de dokter te gaan; ze doppen hun eigen boontjes wel. Meestal komen ze met hun klachten als het eigenlijk al te laat is. In deze casus is dat gelukkig goed afgelopen. Maar stel dat cliënt diabetes had gehad, dan was het waarschijnlijk een klein drama geworden. Tijdige en regelmatige controle is daarvoor immers essentieel. Dat neemt niet weg dat ik onder de indruk ben van de prestaties van deze man. Hij kwam de eerste keer op sandalen naar het spreekuur, na een wandeling van zestien kilometer heen en zestien kilometer terug. Ongelofelijk.”

© FOTO: ROB NELISSE

Gekozen wordt voor lateraal een dubbele contrefort, een dubbele versterking aan de buitenkant van de hiel, om het afglijden zoveel mogelijk tegen te gaan. Daarnaast kiest de schoentechnicus voor een goede sluitlijn van de schoen. Contrefort en sluiting moeten ervoor zorgen dat de voet op het voetbed blijft staan en niet teveel gaat bewegen in de schoen.

De schoentechnicus besluit tevens tot een extra sierrand rondom de schoen en een laterale schoring van de hak. Dit alles zorgt voor een breder draagvlak en meer stabiliteit in het onderwerk. Cliënt staat daardoor tijdens het lopen steviger in de schoen en heeft minder de neiging om naar buiten te 'hangen'.

De schoen is van licht materiaal gemaakt, zodat cliënt tijdens de wandelingen zo min mogelijk gewicht hoeft mee te dragen. Gekozen is voor Poro, een licht kunststofmateriaal. Alleen voor de hak

en de loopzool gebruikt de schoentechnicus rubber. Dat is weliswaar zwaarder dan Poro, maar slijt minder snel. En dat is nodig bij een man die zijn schoenen zo intensief gebruikt.

Tot slot kiest de schoentechnicus voor een tongpolster, uitgevoerd in zacht materiaal. Dat zorgt voor meer drukverdeling.

HET RESULTAAT

Cliënt is tevreden met de nieuwe schoenen. Hij wandelt nog steeds, met plezier, dezelfde afstanden als vroeger. Hij loopt pijnvrij, de kans op infecties is afgenomen en met de nieuwe schoenen loopt hij prettiger dan voorheen.

De schoenen geven immers meer steun dan de sandalen, waarvan de versterking slechts bestond uit een dun leren bandje aan voor- en achterzijde van de schoen.

MODEL

- Eenvoudig model schoen met een brede basis
- Maatschoen waarin de voetvorm is verwerkt
- Alles zo licht mogelijk van gewicht

BIJZONDERHEDEN

- Lateraal een dubbel contrefort
- Vetersluiting; deze houdt de voet beter in de schoen dan bijvoorbeeld een klittebandsluiting
- Tongpolster

VOORZIENINGEN

- Voetbed
- Lichte afwikkeling

© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE BERT RENGERS: *"Het is verbazingwekkend dat cliënt zo lang gewacht heeft voor hij hulp zocht. Toch gaat het vaak zo. Zolang het kan, kiezen mensen voor de makkelijkste oplossing. Schoentechnisch is dit overigens geen complexe casus, hoewel elke casus een leermoment is. Elke voet is namelijk anders. Als ik morgen een cliënt met een pes cavus in de spreekkamer krijg, is deze weer anders dan de pes cavus van deze cliënt."* *"Uitgangspunt voor de schoentechnische behandeling was dat we de stand van de voet zouden volgen. Corrigeren bij iemand van deze leeftijd betekent automatisch dat je het looppatroon verandert. En de kans is groot dat cliënt niet in staat is zich nog een ander looppatroon eigen te maken. Dat zou betekenen dat hij de schoenen niet draagt, maar ongebruikt in de kast zet. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. We willen juist dat hij tevreden is met de schoenen. Ze dienen zijn mobiliteit te bevorderen en bestaande pijn zoveel mogelijk weg te nemen. Volgens mij zijn we in die opzet geslaagd."*

© FOTO: ROB NELISSE

UITBREIDING LEIDEN

De vestiging van Hanssen Footcare in Leiden krijgt een forse uitbreiding. Door de groei in de dertien jaar dat deze vestiging open is, is alle ruimte meer dan benut. Extra werkplekken zijn nodig. En dus is het de hoogste tijd om zowel de werkplaats als de receptie en ontvangstruimte meer vierkante meters te geven. De verbouwing betekent dat de vestiging ook aangepast zal worden aan de eisen van deze tijd en aan de huisstijleigenschappen van de andere vestigingen.

Ook in Leiden zal invulling worden gegeven aan het begrip 'totale voetverzorging'. Zo is al enige tijd geleden een pedicure toegevoegd aan de bestaande disciplines en wordt hard gewerkt aan een verdere uitbreiding met een podotherapeut. En in de grotere wachtruimte zal meer aandacht zijn voor het presenteren van het assortiment aan voet- en schoenverzorgingsproducten en onderhoudsartikelen.

POM 12½ JAAR

Op 19 juni 1994 werd de stichting Prothese-orthesemaking (POM) opgericht in Nijmegen. Het motto van onze afdeling Orthopedische schoentechniek was en is: 'POM geeft de voet bewegingsruimte'. Vanaf de oprichting heeft deze afdeling altijd een prominente plaats gehad binnen onze organisatie en is in de loop der jaren fors gegroeid.

De toekomst (op naar 25 jaar POM!) is explosief ingezet. Allereerst met een statutaire naamswijziging van de stichting POM naar POM BV. Het totale voetverzorgingsconcept hebben we uitgebreid, verdiept en verbreed, onder andere door uitbreiding van het aantal locaties en een effectief assortimentsbeleid. Nieuwe projectmatige en innovatieve ontwikkelingen zijn gestart, waarbij voeten en schoenen erg belangrijk zijn. Daarnaast zal

ook omzet- en kostenontwikkelingen voor de komende jaren onze bijzondere aandacht hebben.

Dit alles past bijzonder goed binnen de PAS-filosofie. Wij zijn dan ook bijzonder blij dat wij ons in 2005 bij Federatie PAS hebben aangesloten.

NIEUWE FOLDER

OIM Orthopedie heeft een nieuwe folder gemaakt voor cliënten die nieuwe OS-A/B krijgen. De folder geeft slimme gebruikstips en een helder en duidelijk inloopschema.

VOETZORG VAN OIM

OIM Orthopedie geeft in de provincie Groningen verder vorm aan het concept 'totale voetverzorging' door ook pedicurebehandelingen aan te bieden binnen de vestigingen. De deskundigheid van de pedicure wordt daarmee gekoppeld aan de deskundigheid van de orthopedisch schoentechnicus.

SLIMME STEUNZOOl

Het project de 'Slimme steunzool' is in volle gang. In de PAS-info van oktober 2005 kondigden we de start van het project aan. Dit onderzoeksproject van de Radboud Universiteit Nijmegen en de Sint Maartenskliniek in samenwerking met POM heeft als doel volledig geautomatiseerd een optimale steunzool te ontwerpen en te vervaardigen. Inmiddels zijn er 223 mensen met steunzolen gemeten. De deelnemers aan het onderzoek hadden een grote diversiteit aan voetproblemen (zoals metatarsalgie, hielspoor, plantaris fasciitis) en hadden voornamelijk steunzolen van POM en Buchrhornen.

De eerste voorzichtige conclusie is dat de gemiddelde druk onder de metatarsalen voor mensen met metatarsalgie niet significant

groter was dan bij mensen zonder metatarsalgie. Op basis van de totale plantaire druk kon een eenvoudig zelf lerend neurale netwerk bij 75 procent van de deelnemers correct voorspellen of de deelnemers metatarsalgie hadden of niet. Toevoeging van andere gegevens en een meer geavanceerd neurale netwerk zou het percentage correcte voorspellingen nog verder kunnen laten toenemen. Dit resultaat laat zien dat de interpretatie van de drukmeting door een orthopedisch schoentechnicus benaderd kan worden door geavanceerde patroonherkenningsalgoritmen.

De volgende belangrijke stap voor het automatisch ontwerpen en vervaardigen van de steunzool is de relatie tussen voetdruk en optimale vorm van de steunzool. De planning is dat in het voorjaar een testtrial zal gaan lopen waarin steunzolen zullen worden gemaakt op basis van de ontwikkelde algoritmen.

MANUELE THERAPIE

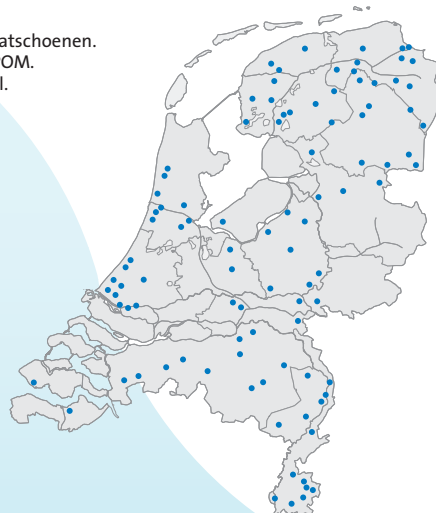
De podotherapeuten van het POM-voetverzorgingscentrum in Nijmegen hebben manuele therapie toegevoegd aan hun behandelingspakket. De eerste positieve reacties op deze techniek hebben we al in onze praktijk ontvangen. Manuele therapie van de voet is een techniek waarmee met een snelle, korte beweging een vastzittende gewricht wordt losgemaakt. Zo wordt een blokkade in één of meer gebieden in de voet met behulp van de zogeheten manipulatietechniek opgeheven. De manipulatie dient meestal ter ondersteuning van een andere podotherapeutische therapie. Een podotherapeut is GEEN manueel therapeut en zal zich dan ook beperken tot manipulatie van de voet, enkel en soms het onderbeen tot de knie.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn: Buchrhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Appingedam, Arnhem, Assen, Baarn, Bedum, Beetsterzwaag, Beilen, Bergen op Zoom, Bochtoltz, Bolsward, Boxmeer, Boxtel, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Coevorden, Culemborg, Delft, Delfzijl, Den Haag, Dieren, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht, Driehuis, Ede, Eindhoven, Elburg, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Hardenberg, Harderwijk, Haren, Heemskerk, Heemstede, Heerde, Heerenveen, Heerlen, Heiloo, Helmond, 's Hertogenbosch, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hoogeveen, Joure, Kerkrade, Koudum, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Meppel, Naaldwijk, Nieuwolda, Nijmegen, Noordwijk, Ommen, Oosterwolde, Opende, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sassenheim, Sittard, Sneek, Stadskanaal, Steenwijk, Stiens, St. Nicolaasga, Tegelen, Ter Apel, Terneuzen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Veendam, Velp, Velsbroek, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Wagenborgen, Weert, Weiteveen, Winschoten, Winsum, Zaandam, Zevenaar, Zoetermeer, Zuidhorn, Zuidlaren, Zwolle

PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrhornen
Léon Hahn, Hanssen
Tiny Smit, OIM Orthopedie
Sabine Lickfeld, Penders
Dirk Ruitenbeek, POM

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie

SLUITINGSDATUM

PAS-info 2-2007, mei 2007

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

BUCHRHORNEN
Lopen zonder zorgen

HANSSSEN
FOOTCARE

oim
orthopedie

Penders Voetverzorging
Beweeg je vrij

POM
Verstaaft de beweging